

Délividék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felkészítő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnapi kivétellel.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Vidékre postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

Kemény a német ököl.

Ahova lecsap, megérzik ütését és porzik utána. Ettől az ökölcsapástól kódul Szerbia, szaladt a román eszeveszetten, görnyed a belga, a francia s szakadt darabokra a hatalmas muszka birodalom. — Ugy látszik azonban ez a német ököl dolgozik nem csak a fronton, hanem a politikában is.

Keményebb ökölcsapást, mint a német demarst Troc-kijnak és Leninnek, gondolni is bajos. Nem alkuszik, nem tárgyal, csak diktál. Igazi német stílus.

A német nem érti a tréfát, nem ismer alku. Halálos komolysággal végez mindent. Nála a béke nem nyúl bőr, amelynek kialakítása közben legalább is kétszer el kell menni és vissza kell jönni, hát-ha olcsóbban is adják. Sokan sokféleképp gondolkodhatnak a német demarsról, de annyi bizonyos, hogy ebben a gesztusban is van valami a német erőből, a német elszántságból, a német ökölből.

Talán józanodnak az ijesztő példától nyugati ellenségeink is, mert cseppet sincsenek bebiztosítva, hogy az a német kéz, amelyet most még barátságos kézzorításra nyujtanak feléjük, nem szorul-e ökölbe és nem mér-e olyan ütést rájuk, hogy megemlegetik. Akkor majd elgondolkozhatnak nemcsak elméletileg, de a tapasztalat aladján is a jog és ököluralma közti különbségektől.

A német példa okulásunkra szolgálhat nekünk is. Most nem szabad ingadozni, nem szabad kapkodni, most tisztában kell lenni a nemzetnek, hogy mit akar, merre halad. Most, a világháború eredményeinek fölszámolásánál egyetlen szó, egyetlen lépés mérhetetlen hasznot illetve kárt zúdíthat az országra. Ezek a legkritikusabb pillanatok. Bizonyára Troc-kij sem gondolta, hogy az ő együgyű viselkedésének ez

lesz az eredménye. Nagyon kívánatos, hogy e sorsdöntő napokban a mi politikusaink

se maradjanak céltudatosság és erély tekintetében német kollégáik mögött.

Nyolc órajárásra Pétervártól.

Bécs, március 2. Baseli távirat szerint Pétervártól azt jelentik, hogy a német csapatok folytatják előrenyomulásukat s most alig nyolc órányira vannak Pétervártól. A fővárosban lázas izgalom uralkodik.

Románia fizessen hadikárpótlást.

Berlin, március 2. Az itteni polgári pártok körében hevesen követelik, hogy Románia hadikárpótlást fizessen. A birodalmi gyűlésben nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy az 1917. júliusában hozott többségi rezolúció csak abban az esetben bírt volna kötelező erővel, ha ellenségeink elfogadták volna akkori békeajánlatukat, de most már visszanyertük elhatározási és cselekvési szabadságunkat.

A hadikárpótlást Románián nem annyira pénzben, mint inkább gazdasági kedvezmények formájában kellene behajtani. Az ország katonai megszállását mindaddig fenn kell tartani, míg a követelt kárpótlást teljesen meg nem adta.

Német nagyvezérkar mai jelentése

Keleti harcér: Csapataink az ukrán északi határ mentén keleti irányban előnyomulva, elérték a Dnyepert. Rjetschinánál egy erősen kiépített és védelmezett hídfőre bukkantak. A várost és pályaudvart rohammal elfoglaltuk s néhány száz foglyot ejtettünk. Kosyrbán zsákmányul ejtettük a Pripet flotillát, amely 6 páncélos, 35 motoros és 6 evezős hajóból áll. Fastounál és Kasatinnál elértük a Kiew—Schmerinka vasutvonalat. Szerokontinóvtól délnyugatra ellenséges tulerővel harcban álló lengyel legionáriusoknak német csapatok segítségére siettek. Az ellenséget együttesen megverték. — Az ukrán kormány és a lakosság hívására védelmi ellenséges bandák ellen, osztrák-magyar csapatok a Pruth-tól északra széles szakaszokon benyomultak Ukrajnába.

Olasz harcér: A Brenta két partján a harci tevékenység egész napon át fokozottabb volt.

Ludendorf, első főszállásmester.

Az ellenállás folytatását követelik a forradalmi szocialisták.

Bécs, március 2. Luganóból táviratozzák: Pétervári híradás szerint a forradalmi szocialisták felhívást bocsátottak ki, amelyben az ellenállás folytatását és az alkotmányhozó gyűlésnek Péterváron kívül való egybehívását követelik.

A helyzet rendkívül komoly.

A buvárhajók sikere.

Berlin, március 2. Hivatalosan jelentik, hogy buvárhajóink újabb 23.000 tonnát súlyesztettek fel.

Ezeket az eredményeket részben az ir vizeken részben az angol csatornában érték el.

Az újabb elsüllyesztett hajók közül a 4000 tonnás volt a legkisebb és 8000 tonnás a legnagyobb.

Előnyomulunk Podoliában.

A Brentától nyugatra meg-hiusult egy olasz előretörés.

A kormány és a lakosság egyre ismétlődő és az utóbbi napokban különösen sürgető hívására Böhm-Ermolli tábornagy csapatai tegnap békes beavatkozás céljából benyomultak Podoliába és elérték a Novosielicia-Chotin-Kamenies-podolski vonalat. A vasutak és a fontos utak mentén előnyomuló osztagoknak az a feladatuk, hogy ezen a területen, amelyen áthaladnak, helyreállítsák a nyugalmat és a rendet és biztosítsák a behozatal céljára szükségek kereskedelmi utakat. Eddig körülbelül 10.000 orosz tette le a fegyvert. Tekintélyes mennyiségű lőszert, járművet és vasúti kocsikat helyeztünk biztonságba.

A vezérkar főnöke.

Az orosz kormány elutasította az antantnak a békekötés elleni tiltakozását.

Berlin, március 2. Genf-ből táviratozzák: A Matin pétervári jelentése szerint az orosz kormány visszautasította azt a tiltakozást, amelyet az angol és francia nagykövet kormányja nevében a békekötés ellen bejelentett.

Összehívták a finn

országgyűlést.

Bécs, március 2. A finn határról jelentik: A törvényes finn kormány tegnapra Vasába rendkívüli ülésre egybehívta a finn országgyűlést.

Öt amerikai hadtest a fronton.

Bécs, március 2. A berni Bund közlése szerins a nyugati harcérre öt amerikai hadtest érkezett, ezeket azonban csak részben használják fel önálló csapattevékenként.

Miben ne legyünk dilettánsok?

Valamikor — a régi időkben — egyes emberek ugyszólván minden tudományágban képzetek és jártasok voltak. A kulturális haladás azonban annyira részletezte az ismereteket, hogy azok tökéletes, teljes elsajátítása egy ember szellemi erőt messze felülmúlja. A tudományos munkafelosztás elve szerint most már kiki más-más irányban fejt ki működését. Ezért beszélünk ma szaktudásokról és szakemberekről, kiknek általános ismeretük van ugyan mindenről, de a részletekben — saját szakmájukat kivéve — csak dilettánsok.

Ez a megállapítás általános, tágabb értelemben manapság már majdnem mindenkire alkalmazható, hiszen korunkban a legtöbbben érteni akarnak mindenhez. Ez magábanvéve nem rossz, sőt előny. Ezt az általános ismeretet joggal el is várhatjuk attól, aki nem akarja, hogy tucatembernek tart-suk.

Kifogás e tekintetben csak akkor van, ha valaki dilettáns ismereteivel mint vérbeli hozzáértő akar szerepelni. Nem irunk e helyen pózoló színész utánzókról, hallás nélküli trillázókról, tehetségtelen hegedű-nyagatókról vagy unalmas zongora-kalimpálókról. Ezek erőlködése nem sok vizet zavar. De kifogásoljuk azt, ha a nagy nyilvánosság előtt a felvett tárgyhöz nem értő dilettánsok nagyké-püsködnek. Így — hogy példával is szolgáljunk — egyik iparművészeti muzeumban volt alkal-munk látni olyan, különben első-rendű rajzot, melyen a római obe-liszk gránátjába vésett híres „Christus vincit. Christus regnat. Christus imperat.“ („Krisztus győz. Krisztus uralkodik. Krisztus parancsol.“) így szerepel: „Christus vincit. Christus ragma Christus iniped.“ Ez nagyobb dilettáns bak-lövés, mint a zsurozó lipótvárosi bankárné kiszólása, mellyel a tün-tető szociálisták lármájára alkal-mazta a római csöcselék „panem et circenses“ (kenyeret és komé-diát) üvöltését, de így: „pónim et circensem.“

Pár hete nyílt meg a főváros-ban egy, a kritika szerint „igen elsőrangú“ kiállítás. Megnéztük. A tárlat egyik művészünk alko-tásait mutatja be. Az egyik vá-szon azonban a valóságnak meg-nem felelő módon állította elibék egy misézés közben füstölő pap-alakját. Ez a szertartásellenes be-állítás zavarólag hat és csökkenti a kép abszolút értékét. Ime, a dilettáns beállítás mily zavaró ha-tásu lehet.

Ily keletkezhető ferde helyzetre való tekintettel, jóízű ember mindig óvatos, ha mint dilettáns szól vagy cselekszik, mert súlyt helyez arra, hogy dilettantizmusa őt mások előtt zavarba ne hozza.

Van azonban kérdés, melyre vonatkozólag a dilettáns felfogás bármily lehetetlen hangja a publi-kum előtt minden megütkezés nélkül érvényesül. Ez a kérdés a vallási kérdés, melyhez hozzá-szólni inditvatva érzi magát boldog és boldogtalan, hivatott és hivatatlan, filiszter és izraelita. E téren egyesek nem kényesek kijelentéseik és állásfoglalásuk megvalósításában, minek követ-keztében a komolyan gondolko-

zók előtt igen sokszor nevétsége-seknek és tájékozatlanoknak tűn-nek fel.

A pék el nem vállalná a bog-nár munkáját, a kovács a szabót, mert nem ért hozzá. De mikor vallási kérdésekről, — életbevágó igazságokról eszményi javakról, erkölcsi értékekről van szó, akkor akárki kész sietve belekontárkod-ni, odadobott kijelentésekkel pál-cát is törni olyan dolgok — a

vallási dolgok — fölött, melyek minden idők legkiválóbb gondol-kodóit foglalkoztatták.

A vallás mindenkit érdekel. — Szóljon is hozzá mindenki, de ne elhamarkodva, felületesen, hanem érett megfontolás, a vallási kér-désekkel való komoly foglalkozás után. Ne elégedjünk meg azzal, hogy vallási kérdésekben csak dilettánsok legyünk. s—s.

A tolvaj takarítónő.

(Saját tudósításunk.) Román Oszkár fogtechnikus nemrégiben feljelentést tett a rendőrségen, ismeretlen tettesek ellen, akik ál-kulccsal felnyitották íróasztalának egyik fiókját és onnan 2 drb 1000 K-st, 14 drb 100 K-st, 5 drb 50 K-st, 4 drb 20 K-st, 39 drb 10 koronást, azonkívül 8—10 darab hazai és idegen aranypénzt. A feljelentésben megemlítette, hogy még ez év január havában a jel-zett íróasztal fiókjában levő 4 drb ezresből egy eltűnt. Gyanúsítani senkit sem tud.

A rendőrségről Ladányi Henrik detektív ment ki a tett színhelyé-re, ahol megállapította a tanuk, Román atyja és cseléde vallomá-sából, hogy a tettes valószínűen a bejáró takarítónő volt. Román fogtechnikus atyja azt vallotta, hogy február 15-én reggel nyolc óra tájban, egy fekete szemüve-ges nő jött fel a lakására. Ő épen otthon tartózkodott s megkérdez-te a nőt, hogy mit kíván? A fe-keete szemüveges nő azt felelte, hogy a doktor urat keresi és egy fogsorért jött el. Erre ő azt vála-szolta, hogy a doktor ur nincs otthon és a rendelészobába utasi-totta mondván, hogy ott várjon. Azután eltavozott egy félóra-ra. Mire visszajött, az ismeretlen nő már nem volt ott. Neki csak a hangja tűnt fel, amely nagyon hasonlított egy bejárónőjükhöz, név-szerint Vidákovics Franciska (Ma-ca) hangjára.

Románé cseléde hasonlóképen vallott. Elmondotta, hogy ő is látta a gyanús nőt, sőt még be-szélt is vele, de mással lévén elfoglalta, nem igen figyelt arra, hogy mit csinált a rendelésben. A hangja neki is ismerősnak tet-szett, de a fekete szemüveg, az ismeretlen ruha és az a körülmény hogy a nő az arcát nagyon elta-karta, megakadályozta abban, hogy felismerje.

Ladányi detektív szembesítette a tanukat Vidákovics Macával; előzőleg kísérletet tett, hogy ráis-merne-e tanuk a hangjára. A tanuk egész határozottan ráismer-tek, Vidákovics Maca azonban álha-tatosan tagadott. Az előzőleg ki-küldött rendőrök sem találtak ter-helő dolgokat a lakásban. Ladány detektív tekintettel arra, hogy a tanuk a tagadás ellenére is fenntartották a vallomásukat, letartó-ztatta Vidákovics Macát, majd át-tette az iratokat László Géza ka-pitányhoz, aki viszont nem látván terhelő adatokat s mert a terhelt-nek rendes lakása van, szabadon bocsátotta. Az ügyből így a rend-őrség semmit sem bogyozott ki.

Román fogtechnikus erre a csendőrséghez fordult s Péter Ger-gely őrmester vette kezébe az ügyet, miután erre engedélyt ka-pott a főkapitánytól.

Péter őrmester és Gyöngyi sza-kaszvezető, akik jelenleg a csendő-

ségnél van beosztva először is megállapították, hogy Vidákovics Maca február 4-én 1 drb 1000 ko-ronást váltott. Ez a pénz valószí-nű, hogy a január hóban ellopott bankjegy. Azután megállapították egy varró nő vallomásából, hogy Vidákovics Maca egy bluzt csinál-tott s mikor hazavitte neki, át-szaladt a szomszédba egy nagy pénzt felváltani. Hogy milyen pénz volt arról nem tud felvilágo-sítást nyújtani, ellenben neki több 20 K-s aranyat mutatott azzal a megjegyzéssel, hogy ezeket völe-gényétől kapta ajándékba.

A vallomások után Péter őr-mester letartóztatta Vidákovics Macát; majd Gyöngyi szakaszve-zetővel új házkutatást tartott a terhelt Király-utca 203 szám alatti lakásán.

Vidákovics Maca anyja, özv. Vidákovics Alajosné szül. Sztan-tics Seréz 68 éves asszony, nagy ijedséggel fogadta a csendőroket, majd óvatosan kiment a szobából. Péter őrmesternek nagyon gyanús volt a távozás, utána ment és ép abban a pillanatban lepte meg, a mikor égő gyufával a kezében megakart gyújtani valamit. Péter őrmester rögtön átkutatta a kam-rát, ahol ez történt és a tűzhely hamutartójában, pamutba és rongyokba csomagolva megtalálta a keresett pénzt 2940 koronát. Az öregasszony elakarta égetni a bün-jelet s ebben akadályozta meg Pé-ter őrmester. A fontos bünjelek megtalálása után az öregasszony elmondotta, hogy tudomása volt arról, hogy a pénz lopott pénz. Ezt a lány maga mondta mon-dta el, egyben az ő utasítására rej-tette el a hamutartóba.

A nyomozó csendőrök ezenki-vül még egy alkulesot is találtak ugyanott s a szobában pedig egy tárcában 70 korona 66 fillért.

Péter őrmester erre a bünjelek-kei a zsebében újra vallatni kezd-te Vidákovics Macát, aki a ház-kutatásról mit sem tudott. Mint első ízben, most is tagadott, sőt térden állva esküvel erősítette ár-tatlanságát. Ekkor Péter őrmester felmutatta neki a bünjeleket. A corpus delictik azután nagy ha-tással voltak rá. Felhagyott a ta-gadással és mindent bevallott.

Elmondotta, hogy januárban va-lamelyik nap, alkulccsal kinyitotta az íróasztal fiókját s onnan el-lopott egy 1000 K st azonkívül 8—10 darab hazai és külföldi arany pénzt. Ellopott egy ször-me gallért is, amelyből prémgal-lért csináltatott saját kabátjára. Mivel az ellopott aranypénzek egy része külföldi volt, alkulesa segélyével lassankint kieserélte magyar pénzre, úgy hogy végered-ményképen csupa magyar 20 ko-ronás aranya volt. Amit ellopott, azt pamutba göngyöltte és egyik szekrény alá rejtette el.

Továbbá beismerte, hogy feb-

ruár 15-én reggel 8 óra tájban egész szokatlan ruhát vett magára, azonkívül fekete szemüveget tett fel és így többé kevésbé ismeretlenné téve magát felment Ro-mán lakására s az íróasztal fiók-ját alkulesával kinyitva onnan 4620 koronát vett ki. A pénz egy tárcában volt, amely alatt még 760 koronát talált, azt is magához vette.

A lopott pénzt azután külö-böző célokra használta fel. Vett 5 méter selymet 450 koronáért, 3 selyemkendőt 280 koronáért, 1 szövetkendőt 30 koronáért, 1 muf-fót 120 koronáért, 1 pár papucsat 60 koronáért, 6 tányért 18 ko-ronáért, 2 jeggyűrűt 300 koronáért, 8 és fél méter zephyrt 285 ko-ronáért, 5 és fél méter csipkefü-gönyt 88 koronáért, újlag egy selyemkendőt 170 koronáért, 1 szoba széket 152 koronáért, füstölt sertéshúst és zsirt 210 koronáért, 2 hajfonatot 80 koronáért, 2 pár harisnyát 60 koronáért, 6 darab mosdószappant 40 koronáért, — gyógyszer 20 koronáért. Egy méter bluzbetétnek való batiztot 30 koronáért. Bluzvarratásért 50 ko-ronát fizetett, azonkívül 40 ko-ronát adott honorárium gyanánt dr. N. B. ügyvédnek azért, hogy egy ügyét képviselje és az ügy pedig nem volt más, mint feljelentés Román fogtechnikus ellen azért, mert a rendőrség házkutatást tar-tott nála s azért, mert panaszt tett. A derék nő még becsületér-tésnek vette az igazságot, amit a fejéhez vertek.

A pénztárcát és a fekete szem-üveget megsemmisítette.

Beismertő vallomás után tegnap délelőtt átadták az ügyészségnek. Ennek a furcsa lopásügynek a kibogozása teljesen Péter Gergely őrmester, és Gyöngyi Ferenc sza-kaszvezető érdeme, annál is ta-kább mert a rendőrség mint ren-desen, most is felsült vele. Igazán nem értjük egyik szabadkai lap-társunk intencióit, amely mindea dicsőséget a katonai rendőrségnek tulajdonított, holott a katonai ren-dőrség egyáltalán nem vett részt a nyomozásban. Péter őrmester és Gyöngyi szakaszvezető megér-demlik a dicséretet. Nélkülük a tolvaj vígan nevetne a marká-ba, a rendőrség támogatása mel-lett.

Szerencsétlenség munkaközben.

Sulyos szerencsétlenség történt ma a bajai uton. Kuni János, 51 éves, Mélykúti-utca 480 szám alatti lakos, fadöntéssel fog-lalkozott. Egy nagy fatörzs ki-szálásán valószínűleg nem vigyá-zott s nem ugrott félre a kidőló fa elől, úgy, hogy az rázuhant s melkasát összezúzta és belső sérüléseket szenvedett, azonkívül jobb karját eltörte.

Sulyos sérüléseivel beszállították a Mária-Valéria kórházba.

— A vöröskereszt egylet köz-gyűlése. A szabadkai vöröskereszt egylet tegnap délután tartotta meg dr. Biró Károly polgármes-ter elnöklete alatt közgyűlést, a tagok nagy részvétele mellett. A gyűlésen dr. Sántha György is-mertette az egyletnek mindig ál-doztatkozó és sikerdus működését. A rendes évi jelentéseket egy-hangzlag tudomásul vették.

Tűz a Lakatos-utcában.

Tegnap délután nagy tűz pusztított a Lakatos-utcában. Spitzer Adolf 328. szám alatti házának a palateteje gyulladt ki és elégett, azonkívül a padláson levő sok más értékes holmi is elpusztult.

A tűz úgy ütött ki, hogy a kéménytisztító ajtón át, amely szabálytalanul volt elhelyezve, szikrák estek ki és felgyújtották az ott felhalmozott és papírba csomagolt pászka tészta. A papír tüzet fogott és rövid idő alatt lángban állt az egész padlás. A pala tető nem bírta ki a nagy forrósságot, nagy pattogással égni kezdett. Mire a tűzoltók kiértek, megmenteni már nem lehetett. Elégett teljesen a 17 méter hosszú és 6 méter széles palatető, mintegy 20,000 korona értékben, továbbá házi eszközök 500 korona értékben s végül 50,000 korona értékű pászka tészta.

A ház ugyan be volt biztosítva, két helyen is, de igen csekély összegre, a kárhoz viszonyítva. A tető 4000 koronára, a tésztaemű 25,000 koronára.

NAPI HIREK.

— Varga Agoston meghalt. Halottja van a szabadkai kereskedelmi világnak. Meghalt Varga Agoston, a Szabadkai Takarékpénztár és Népbank igazgatója, a törvényhatósági bizottság virilis tagja. Varga Agoston rövid idő óta betegeskedett. Dacára, hogy már 79 évet ért meg, életerős, fiatalos benyomást tett. Mindenki szerette, s bankja, amelyet vezetett, nagyon sokat köszönhet neki. Temetése holnap, vasárnap délután 4 órakor lesz.

— A közlemezési hivatal a tisztviselőknek. A közlemezési hivatal a tisztviselők szabadkai beszerzési csoportjának 200 kg. sajtot, 800 kg. gyümölcsöt utalt ki; azonkívül a tisztviselők konyhája részére 50 métermáza burgonyát is adott.

— A központi választmány ülése. Szabadka központi választmánya ma délelőtt dr. Biró Károly polgármester elnöklése alatt ülést tartott. A választmány jegyzőjévé a polgármester Gergely József, helyettesévé dr. Domokos Sándor tb. rendőrkapitányt nevezte ki. A központi választmány a szavazóösszeíró bizottságokat a bővetkező képen alakította meg: I. választókerületben, a II—IV. szavazóker: Elnök: Meznerics Ferenc, helyettese Maurer Antal, tagok Neoresics Szaniszló, Szkenderovics Alajos. II. szavazóker elnök dr. Völgyi János, helyettese Török Ernő, tagok Szkenderovics Ernő, Szabó János. III. szavazóker elnöke dr. Brenner József, helyettese Mészáros Béla, tagok Milkovics Simon, Sztantics Bódog. II. választókerület I. szavazóker: elnök Rieger Mihály, helyettese Schneider Miklós, tagok Vidákovics Barnabás, Majláth István. II. szavazóker elnöke dr. Klein Adolf, helyettese Rieger Dezső, tagok Sztójkovics Dusan, Sefesics Lajos. III. szavazóker elnöke dr. Vojnics Gyula, helyettese Fuszgenger Benő, tagok Székely Lukács, Poljákovics János.

— Osztyák már a talpbört. A városházán ma került kiosztásra a tisztviselők részére érkezett talpbört. Csak utalványra adnak ki bört.

— Az egyház és állam elválasztása Portugáliában. Az új portugál kormány újabb rendelettel változtatta meg az egyház és állam viszonyáról szóló törvényt. A rendelet eltörli az egyházi esketések érvényességét, az anyakönyv egészen a polgári hatóságok kezébe megy át, megtiltják a vallásos egyesületek alakítását és a papok számára meghatározott évi fizetést ir elő, viszont beszünteti az egyházi adót.

— Meghaltak: Német Gézáné sz. Schnaberger Anna, 21 éves, tüdővész, Piontek Antalné, sz. Mamuzsics Rozália, 63 éves, tifusz, Kecskés Ferenc, 70 éves, érlemezesezés, özv. Mánity Antalné sz. Péics Tukulyáé Agnes, 68 éves, szervi szivbaj, Busai Julia, 6 éves, tüdőgümőkör, Venics Lajos, 3 éves, torokgyík, Kuluncsics Antal, 24 éves, tüdővész, Konilovics Péter, 21 éves, szivbaj.

— Koszorúmegváltás. Medgyánszky Sebő és neje, Varga Agoston elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén 50 koronát adott a szabadkai hadiözevgyek és hadiárvák alapja javára.

— Elkobozták egy szerb költő lázító verseit. Az újvidéki törvényszék körrendeletet küldött az összes hatóságokhoz, amelyben közli hogy Staguereáics Száva szerb költő, aki Oroszországba szökött egy vereskönyvet terjesztett a magyar területen is. Ez a verses könyv nemzetiség elleni gyűlöletre izgat és így az Újvidéken talált összes példányokat elkobozták és megsemmisítették. Hasonló intézkedésre hívja fel az újvidéki törvényszék az ország többi hatóságait is.

— Főtisztelendő Plebános urak figyelmébe. Az új egyházmegyei számadások nyomtatványai elkészültek, expedálásuk megindult; ha régi megrendelők véletlenül egy héten belül meg nem kapnák a rendelt íveket, kérjük azok megreklamálását. — *Szent Antal nyomda igazgatósága.*

x Kovács István tanár VI. kör, Mária Terézia-tér 15. sz. a. levő magántanítási tanfolyamán elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolába járó fiú- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is.

LIFKA MOZI

Péntek—szombat—vasárnap:

PSYLANDER kettős szerepben;

A lélek álma.

Drámai színjáték 3 felvonásban.

Találka hármásban

vígjáték 2 felvonásban.

Előadások kezdete: 5 és 8 órakor.

A háboru alatt

keletkezett vívmányok.

Egyébiránt már a napoleoni háboruban is találkoztunk hasonló újításokkal. — A szárazföldi zárlat után Poroszországban 1 font cukor 2 tallérba kerülén, ez a drágaság arra készítette a porosz természetűtudozókat és iparosokat, hogy a cukrot cukorrépából állítsák elő. — Igaz, kezdetben csak kisegítőképp gyártották répából a cukrot; a napoleoni háboruk befejezésével azonban oly nagy lendületet vett Németországban a cukorrépa gyártás, hogy ma a világ egyik legelső cukorrépa gyártó országa lett a Németbirodalom. — Viszont az akkor gyártott cikkek közül nagyon sok a feledés komolyságába veszett. Így lesz ez most is. Sok újítás maradandó míg sok más a szükség követelte újítás pedig el fog újra tűnni főképpen a háborus pótlányok.

Figyelemre méltó ugyanis az a körülmény, hogy a nyersanyagokban a háboru után is évekig hiány fog lenni. S ez logikus következménye annak a körülménynek, cca 25,000,000 embert vont el attól a munkától, amelyet a háboru előtt a nyersanyagok feldolgozására és a különböző ipari cikkek minél finomabb kiállítására fordítottak. Ez a körülmény viszont sok pótlányra nézve előnyös, mert épp ezen okból a jelenlegi posztóanyagok még évekig fognak keresletnek örvendeni, s nem lehetetlen, hogy tökéletesítették egyik-másik pótlány, még életképessé is válnak.

Példa erre a papiros. Eddig a betűkkel ellátott papirt (ujsgot, könyvet) csak csomagoló papírnak lehetett feldolgozni, még pedig azért, mert a nyomdafestékeket nem tudták eltávolítani az őleg papirból úgy, hogy ismét tiszta, fehér papir legyen belőle. Közben azonban, miután a svéd és orosz farostok kimaradása következtében a papirhiány beállott felalálták azt a módot, amellyel az ilyen betűkkel ellátott, tehát már egyszer felhasznált papirosból újból nyomásra alkalmas u. n. nyomdai papirt előtudják állítani. S ma már e téren annyira vagyunk, hogy joggal számíthatjuk ezt a papir elkészítési módot a háborus vívmányok közé.

Táplálkozásunkat is gyökeresen átalakította a jelen háboru. Megtanultuk ugyanis, hogy a kenyér a burgonya és fűzelék visszatér jó és tápláló élelmiszerek, s nagyon elégséges ha hetenként csak kétszer, legfeljebb baromfit eszünk húst. Sőt tekintve, hogy az elmúlt évi termés, de meg az ideai termés is nagyon silány volt, a szükség reá fogja kényszeríteni az emberiséget, hogy legnagyobb mértékletességet tanusítsa az étkezés tekintetében.

Végül még egy háborus vívmányról kell megemlékeznünk s ez az, hogy ma a legfőbb téren a nők végzik azokat a munkákat amelyek a hboru előtt a férfiak végeztek. A munició gyártásban a fuvarozásnál, posta- és távirida szolgálatoknál a háboruba ment férfiakat az otthonmaradt nők pótolják. — Kívánatos azonban, hogy a béke helyreálltával ez a vívmány megszűnjék és a nő térjen vissza újból a házi élet terére s a férfi vgybe át a családfenntartó szerepét, a nő pedig újra legyen

külséges hitves és szeretőanya a hozzátartozóinak boldogítására.

(Vége.)

S. F.

Színház.

A postásfü és a huga.

Kedves estéje volt tegnap a színházi publikumnak. A postásfü és a huga — kedves előadása egész családias hangulatot és jókedvet teremtett már azért is, mert a darab egy része a nézőtéren játszódik le. A címszerepeket Révész Ilonka és Komlós vitték. Révész Ilonka bájos és ügyes volt, Komlós meg olyan jóízű humorral és ötletességgel játszott, aminőt ritkán látunk. A közönség folyton kacagott és tapsolt neki. Nádassyné, K. Pintér Irma, Kürthy, Garai, Hidvéghy, Tiszai, mind elemükben voltak s olyan játékokat produkáltak, hogy rengett a színház a kacagástól. Az egész előadás a jókedv jegyében folyt le s Nádassy direktor rendező keze meglátszott rajta. —s.

Szombati előadások. Szombaton két előadás lesz színházunkban. Délután olesó helyárrakkal a „Lavotta szerelme“ gyönyörű zenéjű nagyoperettet adják, este pedig hatódszor kerül előadásra a „Sztambul rózsája“.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután leszállított helyárrakkal Strausz és Jókai remek zenéjű nagyoperetteje a „Cigánybáró“ kerül színe Holdy Juci és Torma Zsigával. Este a nagyhatású „Postásfü és a huga“-t adják elő a már ismert kitűnő szereposztásban.

Tessék szellőztetni. Nagy érdeklődés előzi meg a „Tessék szellőztetni“ című bohózatnak keddi bemutató előadását. A darabot Nádassy igazgató rendezte. A vezető szerepeket Nádassyné, H. Lengyel Irén, K. Pintér Irma, Kónya Giza, Kürthy, Komlós, Tibor és Garai játsszák J-gyeket már előre lehet váltani a színházi pénztárnál.

Szibill. Jövő héten újítja fel szintársulatunk teljesen új betanulással Szirmai remek nagy operettjét, a „Szibill“-t, amely mint emlékeztetés, annyi telt házat vonzott nálunk Szabadkán is és reprize is bizonyára nagy érdeklődésre számíthat. A darabban játszik mind a három primadonna, Révész, Holdy és Szébeny, a férfiak közül pedig Torma, Rónai, Komlós, Remete Tibor és Kürthy játsszák a főszerepeket.

Színházi műsor:

Szombaton délután olesó helyárrakkal „Lavotta szerelme“ nagy operette, este bérletszünetben harmadszor „Sztambul rózsája“ nagy operette.

A városi színházban az estéli előadások pontosan fél 8. a délutáni előadások pedig fél 4 órakor kezdődnek.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadó tulajdonosa, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezeti könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

ELITE

MOZGO

Március 1., 2., és 3-án:

Az igazság győzelme.

Nagyhatású detektív dráma 3 felvonásban. A főszerepben mint detektív: Martin Greif.

És a fényes kiegészítő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Harisnyáit

javíttassa „Rózsa“ varrott fejeléssel. Párónként 2-40 K. Törvényesen védve. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejelést és javítást elfogadunk. — Gyűjtőhely: Pázmány-utca 34. sz. alatt.

A villágítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

Tungsram

félwattos lámpákkal

lehet betartatani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

A zombori m. királyi pénzügyigazgatóságától.

Hirdetmény

a szolgálatadónak a jövedelemadó kivetéséhez szükséges adatok szolgáltatása iránti kötelezettsége tárgyában.

A jövedelemadónak részleges életbeléptetéséről szóló 1916. évi XXVI. és a vagyonadóról szóló 1916. évi XXXII. törvények végrehajtása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter ur által 1916. évi 127000. szám alatt kiadott Utasítás 53. §-a szerint:

1. Azok a természetes vagy jogi személyek, akik egy egyén részére 10.000 K-át meghaladó szolgálati illetmény vagy nyugellátás kifizetésére vannak kötelezve és az alábbi 2. és 3. pontban felsoroltak közé nem tartoznak, a jövedelemadó kivetésének megindításakor a pénzügyminiszter által megállapított időben kötelesek az illetményre vagy ellátásra jogosítottakról a név, lakás, foglalkozás, valamint az illetmények összegének egyenkénti megjelölésével a C) mintán névjegyzéket, az E) mintán pedig illetményjegyzéket készíteni. A névjegyzék (C. minta) községenként (városenként) egy példányban állítandó ki mindazokról az az alkalmazottakról, akik egyazon községben (városban, illetőleg ennek közigazgatási kerületében) laknak. A kiállított illetményjegyzék (E. minta) ahhoz a névjegyzékhez (C. minta) esatolandó, melyben az alkalmazott neve előfordul.

Az illetményjegyzékben (E. minta):

a) az állandó természetű illetményeket (21. §. I. 1. II. pontja) a folyó évre járó összegükben; b) a változó természetű illetményeket pedig (21. §. I. 2. pontja) a megelőző évben kifizetett összegükben kell feltüntetni.

Ha a b) pont alatt említett változó természetű illetmény nem szól a megelőző év egész tartamára, a tényleg kifizetett összeg veendő fel a kimutatásba; ha pedig ez a járandóság az összeírást megelőzőleg még csak az adóév elején keletkezett, folyó évben a kimutatás kiállításáig tényleg járó összeget tartozik az erre kötelezett kimutatni, mindkét esetben megemlítve azt az időpontot is, amelytől fogva s ameddig a változó természetű illetmény jár.

Ha a szolgálati illetményt nem készpénz, hanem egészben vagy részben más egyéb, a 21. §. III. A) pontjában említett természetbeni járandóságok alkotják, ezek a

járandóságok az illetményjegyzékben pénzügyben fejezendők ki, illetőleg ehelyett — a szolgálatadó tetszése szerint — a „Jegyzet“ rovatban egyenként is részletezhetők.

2. Közzolgálat esetén a 10.000 K-át egyenként meghaladó szolgálati illetményeket, nyugdíjakat és egyéb ellátásokat a járandóság nyilvántartásával megbízott számvévevőség (számfejtőpénztár), illetőleg a községi (városi) előjáróság az előző 1. pontban elmondottak szerint mutatja ki, jelesen a D) mintán névjegyzéket, az E) mintán pedig illetményjegyzéket készít. A névjegyzék (D. minta) községenként (városenként) egy példányban állítandó ki mindazokról, akik egyazon községben (városban, illetőleg ennek közigazgatási kerületében) laknak. Ellenben az illetményjegyzék (E. minta) minden olyan alkalmazottról, akinek szolgálati járandósága a 10.000 K-át meghaladja, külön készítendő egy példányban és ez a példány a vonatkozó névjegyzékhez (D. minta) esatolandó.

3. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok szintén az előző 2. pontban elmondottak szerint járnak el.

4. Az említett jegyzékeket a kiállító fél annál a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) köteles benyújtani, ahol a névjegyzékben felvettek laknak, amely azokat a törvényhatósági városokban az összeíró bizottságnak kézbesíti.

Felhívja ennél fogva a kir. pénzügyigazgatóság az érdekelt szolgálatadókat, hogy a szóbanforgó adatokat a szükséges és a községi előjáróságnál (városi hivatal-

nál) ingyen kapható nyomtatványok felhasználásával f. évi március hó 15-éig annál is inkább szolgáltatassák be, mert ha a kívánt adatokat tartalmazó jegyzékeket az előirt időben a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) be nem adják, vagy azokban valótlan adatot jelentenek be, az 1909. évi X. t. c. 70. §-ában megállapított rendbirsággal büntetettek.

5. Aki az itt felsorolt kimutatásokat kiállítani nem tudja, adatait a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) szóbelileg is eladja, a díjtalan felvétel helyességéért azonban a felelősség őt terheli.

Zomdor, 1918. évi január hóban.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

APOLLO MOZI

műsora vasárnap 3-án:

Szenzációk

Szenzációja!

Félmillió bankrablás.

Nagyhatású detektív sléger 4 felv. ban.

Azonkívül a sikerült pótképek!

Eladó villa.

Kamarás-erdőn a főúton, közvele az erdő mellett modern villa parkkal, 2 hold termő szőlővel tanyaházzal és gazdasági épületekkel eladó.

Tudakozódhatni: RAINER FERENC-nél Szegeden, Fodor-utca 3. szám alatt.

OSIS

jó fizetéssel azonnal felvétetik a

„Johanna“ szikvizgyárba

Szegedi-út 38.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL

KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Özpont: Osijek

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Orlavenica.

Befizetett alaptőke 20.000.000 és tartalékalap 9.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetettek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi ére- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosságra, addómentes, mindentől óvadék cöljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, véghez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzletet, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.